

плити розвідної частини замінили на ортотропну залізну плиту, а також в 2001 році коли міст отримав нове покриття та освітлення.

Мости Миколаєва постійно лікують, бо вони несуть на собі дуже велике навантаження. Миколаївські мости в свідомості городян давно вже стали символами міста, а в рокові години випробувань важливими стратегічними об'єктами. Мости єднають на лише береги, але й людей та долі. Миколаївські мости готові служити людям в ім'я миру та злагоди.

Література

1. Історія рідного краю: Миколаївщина. Миколаїв: Іліон, 2015. 628с.
2. Лагошняк О. Від старої переправи до Варварівського мосту /О.Дагошняк. Миколаїв: Іліон, 2014. 270с.
3. Миколаївщина: літопис історичних подій. Миколаїв: «УГПГ ГмбХ», 2002.710с.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ У ДІАГНОСТИЦІ ТА ПРОГНОЗУВАННІ КРИЗОВИХ ЯВИЩ НА ПІДПРИЄМСТВІ

**О. А. Боднар, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет**

**Р. О. Светенко, здобувач вищої освіти
обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна**

Анотація: Розглядаються основні концептуальні тенденції розвитку антикризового управління. Аналіз причин банкрутств підприємств показав, що методи оцінки та прогнозування кризових явищ вимагають суттєвого розвитку. Насамперед аналітична робота має бути тісно пов'язана з формуванням бізнес-моделі підприємства, а не обмежуватися констатацією фактів неплатоспроможності на основі фінансових коефіцієнтів.

Ключові слова: антикризове управління; бізнес-аналітика; банкрутство; неплатоспроможність; фінансові коефіцієнти.

Останні десятиліття з'явилося чимало наукових і методичних розробок, присвячених антикризовому управлінню, зокрема проблемам визначення самої сутності поняття «антикризове управління».

Аналіз трактувань антикризового управління у вітчизняній економічній та управлінській літературі показав, що існують розбіжності щодо понятійного

апарату «антикризове управління» [1; 2]. Внаслідок цього ми виділяємо три основні підходи до цього поняття:

- антикризове управління як процес управління в умовах кризи, метою якого є стабілізація діяльності підприємства та його фінансового стану;

- антикризове управління як процес запобігання кризі – передкризове управління, орієнтоване на своєчасне виявлення симптомів кризи, що насувається, з метою недопущення її розвитку;

- антикризове управління як управління процесами виходу із кризової ситуації, спрямоване на мінімізацію витрат та втрачених можливостей при виході з кризи [1].

На нашу думку, антикризове управління має забезпечувати сталий розвиток підприємства як у короткостроковій, так і довгостроковій перспективі. Його фундаментальну основу становлять методи економічного та фінансового аналізу з урахуванням моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища.

Аналіз вітчизняного та закордонного досвіду дозволяє виділити кілька структурних галузей теорії антикризового управління. Це – «західний» кризис-менеджмент, реструктуризація та реорганізація, управління ризиками, стратегічне управління тощо [1-4]. Але особливу роль мають відігравати нові сучасні методи діагностики, які є сполучною функцією в механізмі антикризового управління.

На нашу думку, основними інструментами антикризового управління є моніторинг та діагностика. До найбільш важливих завдань у діагностиці фінансового стану антикризового управління відносять експрес-діагностику фінансової спроможності та деталізований аналіз фінансової спроможності й фінансової стійкості.

Слід зазначити, що основною проблемою існуючих методів діагностики фінансового становища підприємства є те, що вони не можуть комплексно оцінити існуючі проблеми, які можуть призвести до кризи; вони спрямовані лише на оцінку зниження грошових потоків (фінансову неспроможність

підприємства), тобто визначення нездатності бізнесу в повному обсязі розплатитися за своїми зобов'язаннями [2].

Для комплексного аналізу настання кризового стану підприємства потрібна побудова бізнес-моделі. На прикладі бізнес-моделі можна розглянути технологію та інструментарій, за допомогою яких можна побудувати ефективний варіант функціонування бізнесу, налагодити механізм його реалізації. Бізнес-модель може включати такі модулі: економіка – витрати – товар – фінанси [5].

Процес роботи кожного модуля включає три етапи. Перший етап – це аналіз та оцінка навколишнього середовища, другий – аналітичний (виявлення проблеми), та третій – моделювання сценаріїв розвитку фірми для пошуку та вибору прийняттого варіанту.

На вході кожного модуля визначається вихідна інформація, на виході – короткі аналітичні висновки та рекомендації, а також план можливих заходів.

За підсумками аналітики всіх модулів можна ставити діагноз і на підставі цього розробляти комплекс антикризових заходів та рекомендації, а також стратегію розвитку організації.

Проблема реалізації цього підходу полягає в тому, що необхідна інформація або відсутня через свою новизну, або генерується в різних облікових системах, при цьому узгодження між такими даними, а тим більше їх інтеграція та швидкодія відсутні. Лише розробка та впровадження нових аналітичних технологій у бізнес-діяльність дозволять вирішити цю проблему.

Ці нові, по суті, аналітичні технології, на нашу думку, сформувалися у сучасних концепціях бізнес-аналізу та у ході розвитку практики корпоративного управління. До базових методологічних підходів у бізнес-аналізі віднесемо системний, ситуаційний, процесний та поведінковий підходи, а також концепцію управління ефективністю бізнесу (BPM), концепції управління за цілями, управління за відхиленнями, ціннісно-орієнтованого менеджменту, партнерських відносин, зацікавлених сторін та соціальної відповідальності бізнесу [5].

Отже, традиційні методи фінансового аналізу, методи оцінки та прогнозування банкрутства (Е. Альтмана, Бріггема та ін.) не відповідають сучасним запитам бізнес-середовища. Ці методи відрізняються універсальністю, що дозволяють проводити порівняльну (рейтингову) оцінку підприємств. Однак вони суттєво обмежені та дають суперечливі оцінки при дослідженні кризових явищ на підприємствах. Тому, на наш погляд, дедалі більшої актуальності набуває підхід, що пов'язує побудову антикризової аналітичної роботи з бізнес-моделлю підприємства. Комплекс робіт з вивчення зовнішнього середовища, аналізу та діагностики становища підприємства, система ключових показників оцінки повинні відповідати ключовим бізнес-процесам конкретного підприємства.

Література:

1. Samoilenko Y., Britchenko I., Levchenko I., Lošonczi P., Bilichenko O., Vodnar O. Economic Security of the Enterprise Within the Conditions of Digital Transformation / Economic Affairs, Vol. 67, No. 04, pp. 619-629, September 2022. DOI: 10.46852/0424-2513.4.2022.28.
2. Усикова О. М. Антикризове фінансове управління аграрних підприємств в сучасних умовах господарювання. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2019. № 1. С. 49-55.
3. Боднар О. А., Гринчук Ю. В., Бережанський С. О. Особливості фінансування санаційних заходів. Електронне наукове фахове видання з економічних наук Modern Economics. №17. 2019. С. 39-44. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/features-of-financing-remedial-measures/>.
4. Боднар О. А. Вrabіє Н.В. Джосан В.П. Фінансова реструктуризація: особливості та ефективність проведення в Україні. Інфраструктура ринку: Електрон. наук.-практ. журнал. Випуск 36/2019. Одеса. 2019. С. 88-92. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/16.pdf.
5. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. 104 с.

Abstract: The main conceptual trends in the development of anti-crisis management are considered. Analysis of the causes of corporate bankruptcies showed that the methods of assessing and forecasting crisis phenomena require significant development. First of all, analytical work should be closely related to the formation of the enterprise's business model, and not be limited to ascertaining the facts of insolvency on the basis of financial ratios.

Keywords: crisis management; business analytics; bankruptcy; insolvency; financial ratios.